

Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola Moravská Třebová, Kostelní náměstí 21,
okres Svitavy**

Kostelní náměstí 21, 571 01 Moravská Třebová

Identifikátor školy: 600 100 677

Termín konání inspekce: 11. - 15., 19., 25. - 26. duben a 16. - 17. květen 2005

Čj:	J4-1027/05-5146
Signatura	oj4cy129

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola sdružuje základní školu (dále ZŠ) a školní družinu, jsou umístěny v jednom areálu ve středu města.

ZŠ je úplná, ke dni 14. dubna 2005 zde bylo zapsáno 344 žáků prvního až devátého ročníku v 15 třídách. Většina žáků je místních, asi 25% dojíždí z okolních obcí.

Stravování žáků je zajištěno v nedaleké školní jídelně integrované střední školy.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- ❖ personální a materiálně-technické podmínky vzdělávání v základní škole vzhledem k přijatému vzdělávacímu programu, zejména s ohledem na sledované předměty
- ❖ průběh a výsledky vzdělávání ve vyučovacích předmětech český jazyk, matematika, prvouka, hudební výchova na prvním stupni, český jazyk, německý jazyk, anglický jazyk, ruský jazyk, dějepis, občanská výchova na druhém stupni základní školy vzhledem k přijatému vzdělávacímu programu

PERSONÁLNÍ A MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

V základní škole působí 22 pedagogických pracovníků. Předměty jsou přiděleny podle odborné kvalifikace, zájmu vyučujících o předmět, zkušeností a přibuznosti k vystudovanému oboru.

Na prvním stupni zajišťuje převážnou část výuky 7 vyučujících, jedna z nich nespĺňuje podmínky odborné kvalifikace. Na druhém stupni vyučují některé předměty pedagogové bez odborné kvalifikace či příslušné způsobilosti pro daný předmět (ze sledovaných předmětů jsou to cizí jazyky).

Plán práce školy pro letošní školní rok je rámcový, většinu chystaných akcí zachycují měsíční plány. Vyučující předkládají v dostačujícím časovém předstihu ředitelce školy své podněty pro vytvoření týdenního plánu, který je upřesněním plánu měsíčního.

Informace jsou učitelům předávány osobně. Informace s dlouhodobou platností jsou zveřejněny na školních nástěnkách ve sborovně a na chodbě školy i v záznamech z pedagogické rady.

Poradními orgány ředitelky školy jsou pedagogická rada, dětská rada školy, metodické sdružení a předmětové komise. Rada školy vzniká právě v tomto školním roce. Předmětové komise se zabývají nejen materiálními podmínkami, ale i pomocí začínajícím pedagogům, hodnocením a seznamováním ostatních s poznatky z absolvovaných seminářů. Jejich práce se nezaměřuje na strategie dosahování cílů vyplývajících z nového školského zákona.

Ředitelka se svou zástupkyní kontrolují průběh výuky. Také další vedení školy zajišťují společnými silami, kompetence nemají rozděleny, domlouvají se spolu a pracují společně. Ke své řídicí práci využívá vedení školy vhodných podpůrných materiálů z různých vzdělávacích akcí a z internetu. Vzájemné hospitace učitelů prováděny nejsou, chybí tak předávání zkušeností a nápadů v praxi.

Vyučující se dále vzdělávají, akce navštěvují dle potřeb a dostupnosti.

Prostory ZŠ se nacházejí ve středu města, přesto mimo rušnou dopravu. Prostorové podmínky jsou vzhledem k počtu žáků a ke zvolenému vzdělávacímu programu dostačující. Výzdoba chodeb a učeben prvního stupně pracemi žáků je vkusná. Na prvním stupni jsou téměř

všechny učebny (kromě jedné) vybaveny novým žákovským nábytkem, jeho výška vždy neodpovídala výšce žáků.

Na druhém stupni jsou k výuce sledovaných předmětů využívány kmenové učebny jednotlivých tříd, žáci se však v učebnách střídají, neustále přecházejí, nemají tak možnost vytvořit si „své“ prostředí, které jim bude blízké a poskytne jim pocit větší jistoty a bezpečí. Také pro vyučující je obtížnější vytvořit podnětné prostředí pro výuku některých předmětů, protože žáci se učí např. v některých hodinách německého jazyka pokaždé v týdnu v jiné učebně. Učebny byly většinou čisté, vybavené vhodným žákovským nábytkem.

Ve škole je k dispozici dostačující množství základních pomůcek k výuce. Nadstandardní vybavení výpočetní technikou je učiteli a žáky využíváno nejen v předmětu informatika. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou využívány nejčastěji kopírované materiály a běžné speciální pomůcky.

Požizování nových pomůcek a materiálu závisí na požadavcích učitelů dle potřeb výuky (nejdéle do 30. května předkládají vedení školy své požadavky) a objemu přidělených finančních prostředků. Vedení školy plánuje další doplňování a obnovu učebních pomůcek, pro nejbližší období zejména pokračování výměny žákovského nábytku a zavedení internetu do tříd.

Personální podmínky i materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Škola pracuje podle vzdělávacího programu Základní škola včetně úprav a dodatků. Učební plán a výuka ve sledovaných předmětech podle rozvrhů hodin byly v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Probíraná témata ve sledovaných hodinách odpovídala učebním osnovám zvoleného vzdělávacího programu. Dokumentace vedená školou (včetně dokumentace integrovaných žáků) je řádně vedena a je průkazná.

V rozvrhu hodin jsou vyučovací hodiny řazeny s ohledem na výkonnostní křivku žáka během dne. Přestávky mezi vyučovacími hodinami odpovídají délkám povoleným platnými právními předpisy.

Školní řád s přílohou Kritéria pro hodnocení a klasifikaci žáků, odpovídá platné legislativě.

O svých dětech se mohou rodiče informovat na schůzkách s učiteli třikrát za rok, během „Dne otevřených dveří“, ukázkových hodin na prvním stupni, nebo kdykoli v průběhu školního roku. Důležité zprávy jsou žákům zapisovány do deníčků a žákovských knížek.

Škola se snaží o prevenci sociálně-patologických jevů zejména nabídkou činnosti v zájmových útvarech, které vedou vyučující školy, zajišťováním přednášek a besed, návštěvami K-centra ve Svitavách, pořádáním akcí pro obyvatele obce.

Ze záznamů v katalogových listech žáků bylo zřejmé, že někteří z vyučujících nedoceňují význam kladné motivace a často se uchylují k udělování kázeňských opatření.

Matematika, český jazyk, prvouka a hudební výchova na prvním stupni

Výukové cíle sledovaných hodin byly přiměřené, zohledňovaly aktuální stav žáků ve třídách. Se žáky se specifickými vzdělávacími potřebami vyučující pracují podle individuálních vzdělávacích plánů.

Ve většině hodin učitelé používali vhodné názorné pomůcky (nástěnné obrazy, mapy, karty s čísly, obrazy hudebních nástrojů, encyklopedie, teploměr). V hodině hudební výchovy byl

využit radiomagnetofon.

Organizace sledovaných hodin byla většinou promyšlená, pokyny učitelů jasné a žákům srozumitelné. Vnitřní členění hodin bylo účelné a systematické. Učitelé vyvozovali nové učivo na základě probraných faktů, dostatek času věnovali jeho upevňování a procvičování, vedli žáky k ověřování správnosti výsledků. Často uplatňovali činnostní formy výuky s aktivním zapojením žáků, volili převážně pestré metody práce s častým střídáním jednotlivých činností. Aktivitu a zájem o výuku průběžně podněcovali soutěžemi a hrami. Žáci občas řešili praktické úlohy, při nichž využili mezipředmětové vztahy. Při výuce hudební výchovy učitelka rozvíjela zájem žáků o zpěv a hudbu, zohledňovala jejich individuální nadání. Ve většině hodin byly zařazeny pohybově-relaxační části.

Ve všech hodinách byly využívány motivační prvky jak v úvodních částech, tak i v jejich průběhu. Motivace byla vesměs přiměřená věku žáků, plynule vycházela z námětu učiva a cíle hodin. Učitelé prováděli průběžnou kontrolu a hodnotili, přičemž většinou převládalo pozitivní hodnocení. Opakování učiva bylo přiměřené a smysluplné. Ve většině hodin nechybělo závěrečné zhodnocení práce.

Komunikace vyučujících byla vlídná a trpělivá, ve všech hodinách převládala přátelská atmosféra. Ve většině hodin byl žákům dán prostor pro vlastní vyjádření, byla vítána diskuse k dané problematice. Ve všech sledovaných hodinách byla dodržována pravidla slušného chování.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech na prvním stupni byly velmi dobré.

Český jazyk, občanská výchova a dějepis na druhém stupni

Stanovené cíle byly obvykle přiměřené a zohledňovaly aktuální stav ve třídě. Učivo navazovalo na předcházející témata. Na sledované hodiny byli učitelé velmi dobře připraveni. Dlouhodobé plánování je funkční, jsou zpracovány časově-tematické plány. Výuka byla po odborné stránce správná ve všech sledovaných hodinách.

Hodiny všech předmětů tohoto bloku probíhaly v kmenových učebnách různých tříd (aktuálně volných). Prostory byly esteticky velmi pěkně upravené. Ve většině učeben visely na stěnách přehledy pro různé předměty (dějepis, matematika, zeměpis) nezávisle na obsahu sledovaných hodin.

V hodinách českého jazyka byly učební pomůcky a doplňující literatura využívány vždy. Učitelky využívaly kromě učebnic i jazykové příručky (slovník spisovné češtiny, pravidla českého pravopisu), řadu pracovních listů a dalších kopírovaných textů. Část jedné z hodin probíhala v počítačové učebně (velmi efektivní procvičování poměrů mezi souřadně spojenými hlavními větami). V některých hodinách dějepisu bylo využíváno také pracovních listů a kopírovaných materiálů, historických map a atlasů.

V hodinách českého jazyka a v několika hodinách dějepisu převažovaly činnostní formy práce, učitelky využívaly i kooperace ve skupinách a často zaměstnávaly žáky konkrétními činnostmi, které směřovaly k pochopení učiva a osvojení návyků a kompetencí podle cíle a zaměření hodiny. V některých hodinách dějepisu a v hodinách občanské výchovy byla upřednostňována frontální výuka, bez výraznější aktivizace a zapojení žáků prostřednictvím samostatné práce a aktivních činností.

Výuka obvykle navazovala na předchozí učivo kontrolou znalostí a dovedností. Učitelé většinou dodržovali základní strukturu vnitřního členění hodiny, obvykle nechyběl závěr, zhodnocení práce a shrnutí učiva. Pouze ojediněle byly hodiny přetahovány do přestávky. Učitelé se zpravidla snažili využívat i mezipředmětové vztahy. Komunikační dovednosti byly rozvíjeny zejména v hodinách českého jazyka a některých z hodin dějepisu.

Žáci byli většinou vhodně motivováni, především ve vstupní části hodiny. Průběžná motivace a aktivizace se objevovala v hodinách českého jazyka a v jedné z hodin dějepisu. Žáci respektovali dohodnutá pravidla komunikace. Ve většině sledovaných hodin měli možnost projevit svoje názory. Hodnocení se objevovalo převážně verbální a kladné. Učitelé projevovali taktní a citlivý přístup k žákům.

Průběh a výsledky vzdělávání na druhém stupni v českém jazyce byly vynikající, v dějepise velmi dobré a v občanské výchově dobré.

Anglický jazyk, německý jazyk a ruský jazyk na druhém stupni

Kromě povinných předmětů anglický jazyk a německý jazyk si žáci 7. a 8. ročníku mohou zvolit zařazení do volitelného předmětu ruský jazyk. Více než polovina z nich této možnosti v letošním školním roce využila. Vyučující měli většinou hodiny promyšlené, výukové cíle stanovené přiměřeně věku i dovednostem a schopnostem skupin. Individuální vzdělávací potřeby a možnosti žáků nebyly vždy zohledňovány v některých hodinách anglického jazyka. Chybějící vzdělání učitelů pro cizí jazyk mělo vliv na průběh výuky anglického jazyka a to zejména po stránce metodické. V předmětech německý jazyk a ruský jazyk nebyl zaznamenán vliv chybějícího vzdělání vyučující.

Učebny nebyly podnětně vybaveny ani gramatickými přehledy a výukovými mapami, ani nebyly zaznamenány vystavené práce žáků. Klasické uspořádání sezení žáků dokázali někteří vyučující v průběhu hodiny měnit pro zvýšení míry jejich vzájemné komunikace.

Dostačující materiální podpora v některých ze zhlédnutých hodin přispívala k názornosti výuky a k motivaci žáků k práci. Chybělo využití žakovských slovníků.

Žáci většinou navazovali na své znalosti a zkušenosti. Pestřejší vyučovací metody byly uplatňovány zejména v hodinách německého jazyka a hodinách ruského jazyka, kde byla volena i vhodnější forma. Často zařazovala učitelka sborové mluvení, písně, říkanky. Aktivita žáků byla po celou dobu výuky značná a projevovali svůj zájem a radost z práce. V hodinách anglického jazyka byla často zařazována práce v interakci vyučující - žák, jen občas byla uplatňována práce žáků ve dvojicích.

Zejména v hodinách německého jazyka a ruského jazyka měli žáci možnost relaxace při změnách místa práce, při zařazených hravých formách. V těchto hodinách využila vyučující také více motivačních prostředků.

Všichni vyučující vytvářeli ve třídách příjemnou atmosféru. Vhodně bylo využíváno více komunikace ústní než písemné. Komunikativní dovednosti žáků však byly rozvíjeny v anglickém jazyce méně s ohledem na zvolené formy práce. Kladem bylo, že všichni vyučující vedli práci v hodině převážně v cizím jazyce.

V hodinách vyučující hodnotili práci žáků, nevyužili jejich sebehodnocení a vzájemného hodnocení, často ani zhodnocení práce v závěru vyučovací hodiny. Častou chybou zejména v některých hodinách anglického jazyka bylo, že ústní korekci chyb prováděli jen vyučující, nezapojovali žáky.

Průběh a výsledky vzdělávání na druhém stupni v anglickém jazyce byly dobré, v německém jazyce a ruském jazyce vynikající.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky výuky jsou hodnoceny na jednáních pedagogické rady. Zpětnou vazbu o kvalitě vyučování poskytuje umístování žáků v soutěžích a výsledky přijímacího řízení ke studiu ve středních školách. Ke zjišťování výsledků vzdělávání využívá škola i komerčně vydávaných srovnávacích testů a testů CERMAT zadávaných žákům v 5., 7. a 9. ročníku.

Spokojenost s prací školy a výsledky výuky zjišťuje vedení školy také pomocí dotazníků pro žáky 9. ročníku a rozhovory s rodiči.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech byly celkově velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- V letošním školním roce uspořádala škola okresní kolo olympiády v německém jazyce. Jedna žákyně školy postoupila do kola krajského.
- Úspěšní jsou žáci školy také v tělovýchovných, přírodovědných a recitačních soutěžích.
- Škola je členem ekologického sdružení TEREZA, KONIKLEC, účastní se projektů Kyselý déšť a Ozon.
- Škola má vlastní webové stránky, kde prezentuje úspěchy svých žáků i změny v organizačních záležitostech týkajících se práce školy.
- Žáci školy využívají vybavení školy výpočetní technikou a vytvářejí vlastní internetové noviny, kde prezentují své příspěvky.
- Kromě cizích jazyků v rámci vyučovacích předmětů nabízí škola žákům práci v zájmových útvarech ruský jazyk a francouzský jazyk.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení
čj. 1255/95-00 ze dne 22. března 1996
2. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení
čj. 33 269/2004-21 ze dne 10. ledna 2005
3. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V3-01 podle stavu k 30. září 2004
4. Katalogové listy žáků školy - školní rok 2004/2005
5. Třídní výkazy - školní rok 2004/2005
6. Kopie dokladů o vzdělání hospitovaných pedagogických pracovníků
7. Plán práce školy ve školním roce 2004/2005 schválený na pedagogické radě dne 1. září 2004
8. Plán práce školy na měsíc leden 2005
9. Měsíční plán na únor 2005
10. Plán březen - duben
11. Týdenní plány na 1. - 16. týden roku 2005
12. Zprávy ze schůzky předmětové komise cizích jazyků ze dnů 15. října 2004 a 28. února 2005,
13. Záписы z pedagogické rady ze dnů 30. června, 26. srpna, 30. srpna, 1. září, 16. října 2004 a 6. a 24. ledna, 14. a 21. března 2005
14. Hospitační záznam ředitelky školy - 5 záznamů z hospitací v hodinách cizích jazyků ve školním roce 2004/2005
15. Vzdělávací program Základní škola, schválený MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2, včetně úprav a dodatků čj. 25 018/98-22

16. Třídní knihy vedené ve školním roce 2004/2005
17. Třídní knihy ze školního roku 2003/2004
18. Dokumentace integrovaných žáků
19. Záznamy o práci ve volitelném předmětu ruský jazyk 7. ročník
20. Záznamy o práci ve volitelném předmětu ruský jazyk 8. ročník
21. Záznamy o práci v zájmových útvarech ruský jazyk 9. ročník, francouzský jazyk 8. ročník, francouzský jazyk 9. ročník
22. Rozvrh hodin podle tříd platný ve školním roce 2004/2005
23. Školní řád s účinností od 6. ledna 2005 s přílohou Kritéria pro hodnocení a klasifikaci žáků
24. Inspekční zpráva ČŠI čj. 104 036/00-2713 ze dne 31. ledna 2000
25. Výroční zpráva 2003/2004 ze dne 31. srpna 2004
26. Výběr ze žákovských knížek hospitovaných tříd
27. Výběr ze žákovských sešitů hospitovaných tříd
28. Časově-tematické plány učiva hospitovaných předmětů

ZÁVĚR

Personální obsazení školy je na velmi dobré úrovni, problémem zůstává zejména doplnění odborné kvalifikace vyučujících cizích jazyků. Vedení školy zjišťuje vědomosti a názory žáků nejen pomocí různých testů, ale i zadáváním dotazníků nejstarším žákům školy.

Velmi dobré materiální zázemí je v rámci finančních možností stále doplňováno. Kvalitní vybavení školy výpočetní technikou slouží žákům i mimo běžnou výuku. Ve sledovaných předmětech měli žáci k dispozici dostatek vhodných učebnic i dalších pomůcek. Nevhodnost přecházení žáků druhého stupně téměř na každou hodinu do jiné učebny je zřejmá.

Kvalita vzdělávání žáků měla u různých vyučujících rozdílnou úroveň. Rezervy byly zejména v uplatňování efektivních forem práce. Styl výuky byl pouze částečně ovlivněn chybějící odbornou kvalifikací přímo k výuce některých sledovaných předmětů, více závisel na osobnosti učitele. Učební osnovy školou zvoleného vzdělávacího programu byly respektovány.

Přetrvávají některá pozitiva zjištěná při minulé inspekci ve škole - pestrá nabídka zaměstnání žáků v době mimo výuku, dobře vybavená učebna výpočetní techniky.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrná)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jana Richterová	Richterová, v.r.

Členka týmu	PaedDr. Marta Hunalová	M. Hunalová, v.r.
Členka týmu	Dagmar Masopustová	Masopustová, v.r.
Členka týmu	Eva Nováková	Nováková, v.r.
Člen týmu	Mgr. Pavel Skokan	Skokan, v.r.

Ve Svitavách dne 31. května 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucí inspekčního týmu, tj.

Česká školní inspekce, Milady Horákové 10, 568 02 Svitavy.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 1. 6. 2005

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jaroslava Skácelíková, ředitelka školy

J. Skácelíková, v.r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	15. června 2005	J4-1027/05-5146
Školská rada	15. června 2005	J4-1027/05-5146

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.